

Liikenne- ja viestintäministeriö

Sisäministeriön poliisiosaston lausunto ajokorttilain muutoksia koskevasta arviomuistiosta

Liikenne- ja viestintäministeriö on pyytänyt sisäministeriöltä lausuntoa ajokorttilain muutoksia koskevasta arviomuistiosta. Sisäministeriö poliisiosasto lausuu asiasta seuraavaa.

Johdanto

Liikenne- ja viestintäministeriö käynnisti 2.3.2021 säädöshankkeen ajokorttilain muuttamiseksi. Hankkeessa ajokorttisääntelyä päivitettäisiin ensimmäisten valmistuneiden tutkimustulosten pohjalta. Sääntelyn päivittämisellä pyritäisiin vastaamaan esiin nousseisiin nuoria kuljettajia koskeviin huolenaiheisiin niin, että nuorten liikkuminen kuitenkin mahdollistettaisiin, sekä joustavoittamaan ajokortin hankintaa ja viranomaistoimintaa. Hankkeessa arvioidaan muun muassa vaadittuja opetusmääriä ja -järjestämistapoja, kokeiden tehokkuutta ja seuraamusten riittävyyttä ja tehokkuutta. Hankkeessa arvioitaisiin myös muita mahdollisesti esiin nousevia muutostarpeita.

Ajokorttilain seurantatutkimuksesta tässä vaiheessa valmistuneet tulokset osoittavat, että tarkasteluvälillä 2019–2020 on havaittu myönteistä kehitystä nuorten (17-19-vuotiaiden) kuljettajien osalta: onnettomuusmäärät ovat vähentyneet ja loukkaantumisten kokonaismäärä laskenut. Seurantatutkimuksen tulokset osoittavat, että nuorten liikennekäyttämiseen liittyy tiettyjä huolenaiheita: 17-vuotiaiden henkilöauton kuljettajien määrän kasvun myötä myös 17-vuotiaiden loukkaantumiset lisääntyivät vuonna 2020 ja ensimmäisen ajokokemusvuoden aikana 17-vuotiaat syylistyivät lähes kaksinkertaisesti enemmän ajokieltorikoksiin kuin 18-vuotiaat. On kuitenkin huomioitava, että käytössä olevassa aineistossa ajokieltorikoksiin syylistyneiden ikää ei ole vakioitu, joten 17-vuotiaana ikäpoikkeusluvalla ajokortin suorittanut näkyisi tilastossa, vaikka hän olisi syylistynyt ajokieltorikokseen vasta 18-vuotiaana.

Kaikissa tarkasteluun valituissa ikäryhmissä (17-, 18- ja 19-vuotiaat kuljettajat) havaittiin myös miesten ajokäyttämisen riskihakuisuutta. Onnettomuustietoinstituutin julkaisemasta nuorisraportista käy ilmi, että pidemmällä aikavälillä tarkasteltuna myönteinen kehitys moottoriajoneuvo-onnettomuuksien määrässä on viime vuosina hidastunut.

Lausunto

Yleistä

Sisäministeriön poliisiosasto pitää liikenneturvallisuuden kannalta perusteltuna, että arvioidaan laaja-alaisia keinoja liikenne liikenneturvallisuuden parantamiseksi. Nuorten liikenneturvallisuuden parantaminen edesauttaa myös muiden tienkäyttäjien liikenneturvallisuutta.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Sisäministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 26
00023 Valtioneuvosto

Kirkkokatu 12
Helsinki

295 480 171
358 295 480 171

916 044 635
+358 9 160 44635

kirjaamo@intermin.fi
www.intermin.fi

Kannattavimmat ja toteuttamiskelpoisimmat vaihtoehdot

Sisäministeriön poliisiosasto kannattaa alaikäisten henkilöauton kuljettajien ajo-oikeuksien rajoittamista tai porrastamista. Arviomuistiossa esitetty ajamisen rajoittaminen riskialttiimpina vuorokauden aikoina olisi perusteltua huomioiden myös se, että poikkeusluvan voi saada vain tietyillä perusteilla ja rajoitusaikoina ajaminen perustuu muihin syihin kuin poikkeusluvan saamisen edellytyksenä oleviin syihin.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää perusteltuna, että liikenne rikostusta huomioitaisiin esimerkiksi poikkeuslupaharkinnassa. Ajokieltorikostiedot ovat saatavissa ajoneuvoliikennerekisteristä. Rikostietoja selvitetään jo nykyisin liikennettä koskevien lupien myöntämisessä. Rikostiedot selvitetään esimerkiksi taksinkuljettajan ajolupaa myönnettäessä (Laki liikenteen palveluista 25 §).

Sisäministeriön poliisiosasto kannattaa ajokieltokoulutuksen laajentamista muihin ajokorttiluokkiin. Pieni osa ajo-oikeuden haltijoista syyllistyy toistuviin liikenne rikkomuksiin ja -rikoksiin. Olisikin tärkeä pyrkiä vaikuttamaan ajo-oikeudenhaltijoihin, jotka on määrätty ajokielloon.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää perusteltua kehittää ja syventää kuljettajan opetusta tutkittua tietoa hyödyntäen.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää perusteltua hyödyntää monipuolisia tapoja edistää nuorten liikenneturvallisuutta. Myös ajoharjoitteluratojen hyödyntämistä pidetään tärkeänä.

Sisäministeriön poliisiosasto kannattaa kaiken ikäisten kuljettajien ajoterveyden ja kypsyyden arviointia. Oma vakuutus ei voi pitää riittävänä. Tulisi tavoitella ennakolta tehtävää ajokyvyn arviointia. Ajo-oikeuden myöntämisen jälkeen tapahtuvaa poliisin tai lääkärin tekemää arviointia ei voi pitää riittävänä. Ennakollisella tarkastuksella on myös ennalta estävä vaikutus.

Sisäministeriön poliisiosasto kannattaa uuden kuljettajan merkin käyttämistä. Tämä on tärkeää, jos päädytään rajoittamaan tai porrastamaan ajo-oikeuksia. Merkin käyttöönoton voi arvioida helpottavan poliisin valvontaa.

Sisäministeriön poliisiosasto pitää perusteltua säätää seuraamuksesta vilpillisestä toiminnasta kuljettajatutkinnossa kaikkien ajokorttiluokkien kohdalla. Vastaava menettely on säädetty taksinkuljettajien ajoluissa.

Vähiten kannatettavin vaihtoehto

Sisäministeriön poliisiosasto ei kannata rajoitusvaihtoehtona esitettyä alkoholin kuljettamisen kieltämistä. Tämän valvominen on haasteellista.

Sisäministeriön poliisiosasto ei myöskään kannata sitä, että alaikäisen kuljettajan kyydissä olevien matkustajien määrää tai matkustajien iästä säädettäisiin.

Oleelliset puutteet

Ei oleellisia puutteita.

Muuta

Sisäministeriön poliisiosasto pitää tärkeänä, että ajokieltajärjestelmää arvioidaan erikseen laajempuna kokonaisuutena. Sisäministeriön poliisiosasto ei tunnista tarvetta muuttaa sisäministeriön valmisteluvastuulla olevaa lainsäädäntöä nyt lausuttavana olevan arviomuistion perusteella.

Arviomuistion ehdotukset poliisin valvonnan ja resurssien näkökulmasta

Arviomuistiossa todetaan, että on epävarmaa, miten rajoitus vaikuttaisi riskihakuisesti käyttäytyviin kuljettajiin. Arviomuistion mukaan vaikuttavuus riippuisi poliisin valvontaresursseista. Sisäministeriön poliisiosaston arvion mukaan mahdollisia rajoituksia valvottaisiin liikennevalvonnan yhteydessä kuten muitakin liikenne rikkomuksia ja -rikoksia. Sisäministeriön poliisiosasto pitää tärkeänä, että poliisilla olisi mahdollisuus puuttua mahdollisiin rajoitusten rikkomuksiin.

Seuraamus tietyille kuljettajaryhmälle asetetun rajoituksen tai rajoitusten noudattamatta jättämisestä

Jos tietyille kuljettajaryhmälle päädytään esittämään rajoituksia, niin rajoitusten rikkomuksista tulisi olla säädetty liikennevirhemaksu tai sakkorangaistus. Erityisesti ajo-oikeuden rajoittamisen ja

porrastuksen rikkomuksista tulisi säätää seuraamus, josta voitaisiin määrätä ajokielto esimerkiksi yhtenä tekona toistuvia rikkomuksia arvioitaessa.

Poliisijohtaja

Stefan Gerkman

Poliisitarkastaja

Jari Pajunen